

VALG AV NYTT ANALYSEINSTRUMENT

Har ditt legekantor behov for en helt ny analyse eller et ønske om å bytte instrument? Hva er viktig å tenke gjennom før innkjøp av nytt analyseinstrument?

Av Aud Jorunn Nummedal, laboratorie-konsulent, Noklus Hordaland

Dersom det er snakk om en ny analyse, bør dere i første omgang vurdere behovet. Still dere følgende spørsmål:

Hvor langt er det til nærmeste laboratorium som utfører aktuell analyse?

Vil svartiden bli betydelig forkortet ved selv å utføre analysen på legekantoret?

Vil raskere prøvesvar få betydning for pasientbehandlingen eller arbeidsflyten på legekantoret?

For hvor mange pasienter vil analysen være aktuell per dags dato og i fremtiden?

Dersom raskere prøvesvar ikke vil få

HVILKE ANALYSEINSTRUMENTER FINNES PÅ MARKEDET?

Dersom konklusjonen blir at dere skal starte med en ny analyse, eller dere skal bytte analyseinstrument, bør dere først undersøke hvilke instrumenter som finnes på markedet. Dere kan få en oversikt over de mest benyttede analyseinstrumentene i primærhelsetjenesten ved å gå inn på noklus.no «Min side», under laboratorieprosedyrer. Innhent informasjon og tilbud fra de ulike leverandørene. Det kan være lurt å prøve flere instrumenter.

ANALYSEKVALITET

Hvordan analysekvaliteten til de ulike instrumentene er, må også tas med i vurderingen. Gir instrumentet ut korrekte prøvesvar, og hvordan kan dere kontrollere at analysen blir utført riktig? Dere kan etterspørre dokumentasjon på analysekvaliteten hos leverandør, og i tillegg kan dere sjekke om instrumentet er SKUP-testet. På skup.org ligger rapporter

< Gir instrumentet ut korrekte prøvesvar, og hvordan kan dere kontrollere at analysen blir utført riktig?

noen betydning for pasientbehandlingen eller arbeidsflyten, har dere sannsynligvis ikke behov for eget analyseinstrument. «Kjekt å ha» er ofte ikke så kjekt likevel, fordi det kan bli arbeidskrevende eller instrumentet blir brukt for sjelden. Dersom instrumentet benyttes sjelden, får personalet lite trening i bruken av instrumentet og dette kan føre til at det oppstår feil. Ubenyttede reagenser kan også gå ut på dato.

fra utprøvingene, samt norsk sammen- drag fra rapportene. SKUP er omtalt i utgave 3/2018 av Helsesekretæren.

Analyseinstrumentene bør ha interne analytiske kvalitetskontroller tilgjengelig. Da er det mulig å sjekke at instrument og reagens fungerer som de skal, og at utførelsen er korrekt. Noklus har resultater fra eksterne analytiske kvalitetskontroller over flere år. Disse kan være til hjelp for å få informasjon om analyse-



Foto: Noklus

kvaliteten til instrumentet. Ta kontakt med laboratorie-konsulenten for råd.

BRUKERVENNLIGHET

Analysekvalitet og brukervennlighet henger ofte sammen. Vi ser f.eks. at analyseprosedyrer med få analysetrinn ofte har bedre kvalitet enn analyseprosedyrer med mange analysetrinn. I laboratorieprosedyrene på noklus.no, «Min side», kan dere blant annet finne informasjon om utførelsen av analysen, oppbevaring og ev. tillaging av reagenser og kvalitetskontroller, analysetid og om analysen innebærer pipettebruk. Krever analysen pipettebruk er det en fordel at personalet har erfaring i dette fra før. Hvis ikke må det beregnes opplæringstid.

Innhent informasjon om hvilket prøvemateriale analysen krever og om det er mulig å bruke både venøse og kapillære prøver til analysen. Dersom det kun kan brukes venøse prøver bør de som skal utføre analysen ha kompetanse i venøs blodprøvetaking. Prøvevolumet er også av betydning. Stort prøvevolum kan gjøre det krevende å ta kapillære prøver, for eksempel av barn.

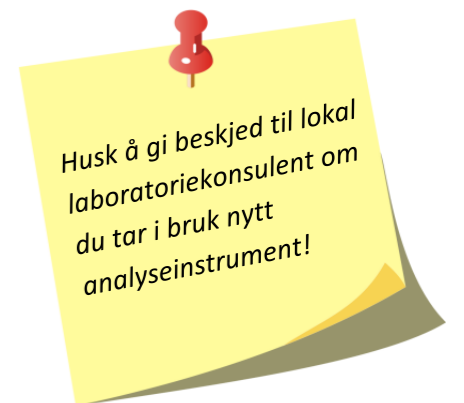
Undersøk hvordan reagenser og interne analytiske kvalitetskontroller skal oppbevares, og om instrumentet krever mye vedlikehold. Forhør dere gjerne med firmaet om de tilbyr serviceavtaler. Undersøk også om det finnes brukermanual på norsk.

OPPLÆRING

Uansett hvor enkelt analyseinstrumentet er i bruk, er det nødvendig med god opplæring. Avklar med leverandøren før dere kjøper instrumentet om opplæring er inkludert. Et minimum er at alle som skal bruke et nyanskaffet instrument, får opplæring i bruk og vedlikehold. Alle bør analysere intern kvalitetskontroll, og resultatet fra denne må falle innenfor de oppgitte avviksgrensene. Deretter kan instrumentet tas i bruk på pasientprøver. Opplæring og vedlikehold av kompetanse kan dokumenteres i opplæringsplanen som dere finner på «Min side».

BEHOV FOR FLERE ANALYSEINSTRUMENTER?

Dersom dere har stor prøvemengde kan det være aktuelt med flere instrumenter.



reagenser, interne kvalitetskontroller, serviceavtaler og tilleggsutstyr som for eksempel pipetter. Når det gjelder pris på reagenser er det nyttig å se på prisen i forhold til ulike pakningsstørrelser. Vær obs på at reagenser og interne analytiske kvalitetskontroller ofte har en kortere holdbarhet etter at de er åpnet. Ta derfor med i kostnadsberegningen om dere får brukt opp alle reagensene i løpet av holdbarhetstiden. Husk å inkludere utgifter til intern analytisk kvalitetskontroll ved utregning av pris per test.

BRUK OSS I NOKLUS

Ta gjerne kontakt med din lokale laboratorie-konsulent i Noklus før dere velger analyseinstrument. Våre råd og anbefalinger er objektive og faglig funderte,

Det bør da velges instrumenter av samme type. Et eventuelt behov for flere instrumenter vil være avhengig av analysetiden til instrumentet. Vurder dette i sammenheng med hvor mange pasientprøver dere tror dere vil ha per dag. Prøveflyten henger også sammen med holdbarheten på prøvematerialet; om prøven må analyseres umiddelbart eller om den kan vente. Enkelte analyseinstrumenter

< Uansett hvor enkelt analyseinstrumentet er i bruk, er det nødvendig med god opplæring.

kan utføre flere ulike analyser. En skal imidlertid være klar over at selv om et analyseinstrument har god kvalitet på én analyse, er det ikke sikkert at det har god kvalitet på de øvrige analyser som utføres på samme instrument. Husk at alle analyseinstrumentene skal kvalitetssikres.

KOSTNAD

Ved innhenting av informasjon fra leverandør, etterspør pris på instrument,

og vi har som regel erfaringer fra blant annet legekantor og sykehjem som allerede bruker instrumentet. I tillegg har vi oversikt over resultater fra eksterne analytisk kvalitetskontroll, og dermed en god indikasjon på analysekvaliteten for flere instrumenter. Vi støtter oss også til resultater fra SKUP-rapporter når vi gir våre anbefalinger. Vi har dermed god informasjon om hvilke analyseinstrumenter som egner seg.